

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Najnovejše uganjke.

To leto so bile pri nas skóraj po vseh okrajih volitve za njih zastope, izvršile so se one že v teku poletja in obstojé torej že iz večine po vseh okrajih okrajni odbori. Njim je na čelu načelnik in njegov namestnik ter ja treba za oba najvišjega potrjenja.

Le-to jim priskrbi vlada, to je c. kr. namestništvo v Gradcu. Nismo videli, da bi namestništvo kje bilo delalo overe ter so vsepovsodi že prejeli načelniki in njih namestniki cesarsko potrjenje.

V Kozjem, kjer so letos prišli narodni možje na krmilo, jele so se na prvo spletke; prvi načelnik se je tej časti odpovedal, ne vé se, če je bil to le slučaj, da še le čez nekaj časa in to nam je že bila uganjka. Njo smo na pol ugenili, ko se je stari zastop sklical, naj bi še volil može v okr. šolski svet. Ljudem to sicer ni šlo v glavo, da bi še imel pravico za to, toda vlada je tako velela, bilo je torej že tako prav, ali ljudje so vse eno še odkimavali ter jim je ostalo to še vedno neka uganjka. Niso si je še razvozljali.

Huje pa je še prišlo na Ptuju. Tudi tukaj so dobili letos na novo narodni možje večino, volitve so se končale sredi meseca julija. Že dne 28. julija so se potem novi zastopniki zbrali ter so volili okr. odbor in torej tudi načelnika in njegovega namestnika. Načelnik je g. dr. France Jurtela, odvetnik na Ptuju in dež. poslanec, njegov namestnik pa je č. g. P. Benko Hrtiš, guardijan in župnik v minoriški cerkvi na Ptuju. Oba sta izvrstna moža, brez vsacega spotikljeja.

Bilo je to dne 28. julija in dnes štejemo dne 13. oktobra ali njuna volitev še ni potrjena. Kaj bi kje bilo krivo, da izostane tako dolgo potrjenje? Ugibali smo in ugibali, a nismo ugenili. Se le ko je načelnik starega okr. zastopa sklical svoje svet skup, naj bi volili može v okrajni šolski svet, o sedaj pa nam je

kar h krati jasno postalo pred očmi ter smo nehoté dejali: A to je bilo!

Naj izvedó naši bralci, koliko pravice je imel načelnik starega okr. zastopa sklicati še sedaj stari zastop na dne 10. okt. in s kako pravico je ta zadnji ponedeljek volil može v okr. šolski svet, podamo jim, kar piše glede tega „Slov. Narod“.

Udje okrajnega zastopa, piše gospod, v tej stroki dobro poučen, volijo se na Štajarskem na 3 leta, okrajni zastop pa voli okrajni šolski svet na 6 let. Sedanji okr. šolski svet je bil voljen dne 27. okt. 1881. leta, a konstituiral se je še le dne 6. aprila 1882. leta. (Njemu trpi tedaj še vsekako doba najmanj do 27. okt. tega leta. Ured.) Prejšnji okrajni zastop pa je bil voljen meseca novembra 1883. leta, konstituiral se je dne 15. aprila 1884. leta, predsednik in podpredsednik pa sta prisegla zvestobo dne 10. junija 1884. leta.

Novi okrajni zastop pa je bil voljen sredi meseca julija ter se je konstituiral dne 28. jul. t. l. Naj se torej razlagajo postave, kakor hočejo, toliko je razvidno:

1. Doba prejšnjemu okrajnemu zastópu je že pretekla in velika krivica je, da še vlada ni skrbela za to, da bi bila novoizvoljeni predsednik in podpredsednik dobila cesarsko potrjenje, da-si sta od dneva izvolitve že pretekla več, kakor dva meseca.

Prejšnji okrajni zastop torej ne more nobenega po postavi veljavnega sklepa več storiti, celo pa ne tako važnega, kakor je volitev v okrajni šolski svet.

2. Doba sedanjemu okrajnemu šolskemu svetu še ni potekla in godi se krivica, da hoče vlada že sedaj imeti nove volitve; do dne 4. aprila še je časa dovolje.

Doslej dopisnik. Mi še priopomenimo k tej čudni stvari to-le: Poprej kedaj ni bilo take naglice, posebno, kedar je hodilo za to, naslednika izvoliti za umrla B. Raiča in dr. Gregoriča. Leta dni je preteklo ali za nju nasled-

nika ni bilo časa, da se razpiše nova volitev. Sedanja naglica je torej zares čudna in nam ostane ona uganjka.

Gotovo je pri tej reči samo to, da se ljudstvo bega v tem in menimo, da od strani vlade brez vse potrebe. Naše poslance torej opomenimo, naj ne pozabijo teh reči ter naj terjajo rešitev tacih in enacih uganjk, sicer si jih reši ljudstvo samo, to pa gotovo ne v prid sedanje vlade.

Domoljubna skrb za slov. dijake.

Čem bolj se nam kaže mestno prebivalstvo sovražno, tem večja skrb je potrebna, da se obvarujemo škode, ki bi se nam utegnili izginiti, ako ne pazimo na njo. Odkar se pa postavlja ono edino na nemško stran ter zametuje vse, kar je slovensko, odslej se ni čuditi, če trpé vsled tega tudi dijaci. Učenje je drago in požira veliko denarjev. Redki pa so stariši, ki imajo otroke za daljše učenje in še reji so taki, ki imajo zadosti premoženja za to.

Kaj dobra je torej bila misel nekaterih slov. mož, naj se v naših mestih, v katerih so višje šole, osnuje dijaška kuhinja, t. j. društvo, ki skrbi za uboge dijake, ki so marljivi ali nimajo zadosti podpore, vsaj v tem, da jim daje kolikor toliko hrane.

Sedaj obstojé že tudi v resnici take kuhinje v Mariboru, v Celju in na Ptuju. Ona v Mariboru je najmlajša, to pa za to, kar je doslej ni bila še tolika sila. Prva je bila na Ptuju in kaj je ona storila za dijake, to smo bili товnej na tem mestu razkazali.

V Celju pa so imeli zadnjo nedeljo občni zbor tega društva in pri njem se je naslednje poročilo predložilo vdeleževalcem ter so ga ti s pohvalo vzeli na znanje. To-le je: Za šolsko leto 1886/87 so darovali pokrovitelji, to je tisti, ki dajo po 50 gld. gg.: 1. Mih. Vošnjak, državni in deželni poslanec v Celju. 2. Jurij Detiček, c. kr. notar v Gornjem Gradu. 3. Davorin Škerbec, vikar v Konjicah. 4. Jan. Schepitz, trgovec v Konjicah. 5. Dr. Jos. Serbec, odvet. v Celju. 6. Slavna posojilnica v Žavcu. 7. Sl. posojilnica v Šoštanjju. 8. Slavni okrajni odbor v Gornjem gradu. 9. Slavna družba sv. Cirila in Metoda je darovala 50 gld. 10. Posojilnica v Celju 100 gld. 11. Preč. g. Josip Zehelj, žup. v Mozirju $\frac{1}{4}$ del letos 12 gld. 50 kr.

Letniki po 5 gld. naslednji preč. gospodje: 1. Mikuš Fran, dekan v Konjicah. 2. Ivan Modic, žup. na Prihovi. 3. Jan. Pospišil, lekar v Konjicah. 4. M. Ogorevc trgovec v Konjicah. 5. Dr. Prus, zdravnik v Konjicah. 6. Mih. Novak, c. kr. sod. pristav v Konjicah. 7. Gospa Josipina Prus, roj. pl. Uhl, v Konjicah. 8. K. Gmeiner, župnik v Širju. 9. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu. 10. Ant. Fröhlich, nadžup.

v Slatini. 11. Andrej Elsbaher, trgovec na Laškem. 12. Ant. Reich, c. kr. uradnik v Gradcu. 13. Dr. J. Muršec, prof. v Gradcu. 14. A. Brumen, c. kr. sod. pristav v Slov. Bistrici. 15. Slavna rodbi Šket v Dramljah. 16. A. Turnšek, trgovec v Nacaretu. 17. Fr. Skaza, veleposest. v Šmariju. 18. Dr. Josip Vošnjak, dež. odbor. nik v Ljubljani. 19. Gospa E. Žolgar v Celju. 20. J. Žičkar, vikar v Celju. 21. Jerman, trg. v Celju. 22. Lovro Baš, c. kr. notar v Celju. 23. Dr. Iv. Dečko v Celju. 24. L. Potočnik, dekan v Gornjem Gradu. 25. Dr. K. Filipič, odv. v Celju. 26. Štef Kocijančič, oskrbnik Steinauerjevih fužin v Oplotnici. 27. Dr. Fr. Voušek, c. kr. sodnik v Gornjem Gradu. 28. J. Sredenšek župnik na Ponikvi. 29. A. Inkret, kaplan na Ponikvi. 30. Dr. G. Srebre, odv. v Brežicah. 31. Andr. Podhostnik, kaplan v Mozirju. 32. Andr. Urek, župnik na Polzeli. 33. Ivan Hausenbichler v Žalcu. 34. Makso Kos, trgovec v Podsredi. 35. J. Govedič, župnik v Šoštanjju. 36. Ant. Balon župnik na Vranskem. 37. Fran Lenček, velepos. na Blanici. 38. Ivan Kunstič, učitelj v Sevnici. 39. Fran Veršec, c. kr. notar v Sevnici. 40. Ivan Fišer, c. kr. notar v Mokronogu. 41. Mart. Sevnik, župnik v Št. Petru pod sv. gorami. 42. Ant. Fišer, vikar na Laškem. 43. Fran Hrastel, kaplan na Laškem. 44. Josip Kodella, inženir v Mariboru. 45. Dr. K. Weingerl, zdravnik v Zagrebu. 46. Gospa Mar. Potočin, velepos. na Zidanem mostu. 47. Prevz. knez Windischgrätz. 48. Peter Dobnik, posest. v Zrečah. 49. Ferd. Roš, velepos. v Hrastniku.
(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Sol in gnojišče.

Čudno se morebiti dozdeva komu, da stavimo sol in gnojišče v eno vrsto, ako se pa stvar dobro pregleda, ni nič ta sestava čudna. Sol in gnojišče gresta v resnici nekako skupaj.

Ministerstvo je, kakor smo že enkrat povedali, na drugem mestu, dovolilo, da se smejo odpadki soli iz c. kr. solin prodavati tudi kmetovalcem, doslej pa so jih dobivale samo nekatere fužine. Čemu je tedaj to dovoljenje, ali imajo kmetovalci kaj koristi iz njega? Nekaj gotovo, samo da obrnejo te odpadke prav, kajti sol je le v nekaterih slučajih gnojilo. Sama sicer nima nič gnojnih snovi ter ne more njivi ali travniku dati novih redilnih reči, ampak sol samo razpušča v gnoju, ki je že na njivi, take stvari, ki bi sicer ostale brez dela ali pa bi še le po dolžjem času zeliščem koristile.

Sol je torej le pripomoč, nikakor pa ni gnoj. Vsled tega se mora tudi z njo tako ravnati. Ona more le tam dati koristi, kjer še je

prst dobro gnojena. Na pustej prsti ne pomaga ničesar. Kdor torej hoče sol rabiti za gnojilo, stori to lahko in na več načinov. Vselej pa je treba, da stori to v času, da je sol že popolnem v prsti udelana, predno kaj poseje ali vsaj predno začne seme kaliti. Ako še namreč pride mlada zel v dotiko s soljo, lahko je po njej, kajti sol ji je sedaj le na škodo.

Po tem takem je treba sol, ako se potrosi na njivo, na vse strani enako trositi, da je ne postane na kateri strani preveč v tem, ko je ni na drugi strani nič. Dobro je torej trositi jo vsaj 14 dni poprej, ko se vrši setev. V tem času se namreč sol že razpusti in torej lepo razdeli na vse strani. Semenu torej ne postane tako več na škodo, nje moč pa še ostane.

Kar se tiče vprašanja, koliko je treba soli na eno njivo, za to velja pravilo, da zadostuje na hektar polpeti novi cent ali na oralo pet starih. Na travnike je kaže tudi blizu enaka mera, to pa se izgodi najboljše, pozno v jeseni ali more biti še boljše, po zimi. Ako se potrosi na sneg, razpušča se po času in pride s sneženo vodo vred, torej tenjša v zemljo.

Na travnikih, ki so celo ulažni, stori sol posebno dobro, na njih sme se je celo večja mera raztrositi. Prvo leto sicer priraste manje, ker se trava suši ter tu in tam zaduši, toda to je njim le na korist, kajti s travo zaduši se tudi mah in volk, nekaj, kar samo po sebi sol priporoča. Ako se pa travniki že celo ulažni, na taci bode treba vodo prej odpeljati po grabah, ki se izorjejo v ta namen.

Kdor ima navado, da gnoji svoje polje z umetnim gnojem, s pepelom, z guano, s koščeno moko itd, njemu je svetovati, da se posluži soli za dalnje gnojilo. Ali tudi pri hlevnem gnoju ni brez vsega sol, samo je tudi gledati na to, kako se spravi sol med-nj. Najbolje je, ako se gnoj potraša s soljo, dokler je na kupu, torej na gnojišču.

Čisto posebej pa še priporočamo, da se prideva gnojšnici soli, v njej se kmalu sol razpusti in osoli torej celo. Tako pride sol najgotoviše na vse strani na enaki meri. Taka gnojšnica sme se tudi še z vodo napojiti. Nje-nej moči to nič ni na škodo.

Da-si je po takem jasno, da sol ni sama na sebi gnojilo, vendar pa razkroji gnoj, ki je na njivi, dobro, njega ne gre torej nič, ali ne gre ga vsaj v toliki meri v izgubo, ako se mu primeša soli, kakor pa če se spravi gnoj brez soli na polje.

Pavola n platno.

Da je platno več vredno, kakor pavola, to že vsakdo vé, ne pa morebiti, da prav za to kvarijo platno s tem, da vtakajo pavolo va-nj. To še na sebi ni goljufija, toda če se taka roba ponuja potlej za čisto platno, to pa ni več prav.

Komur je na tem, da izpozna, je-li platno, ki ga kupuje, čisto ali pa pretkano s pavolo, izvé to lahko. Treba mu je samo kosček take robe deti v olje, potem pa jo izžeti. Skozi nitke, ki so pravo platno se sveti, skozi pavolo pa ne. Razložek je v tem tak, da človek prešteje celo lahko, koliko pavolnih nitok je vtkanih.

Tako tedaj izvé, kako robo kupuje in ne jemlje, kakor se pravi, mačke v vreči.

Sejmovi. Dne 15. oktobra v Ločah, v Račah, pri sv. Križu poleg Slatine, pri sv. Lenartu pri Slov. Gradu in na Planini. Dne 17. oktobra v Apačah, pri sv. Emi, v Oplotnici in v Spielfeldu. Dne 18. oktobra pri sv. Treh kraljih v Slov. gor., v Podsredi, v Vojniku, pri sv. Marku nad Laškim trgom, v Mozirju in v Trbovljah.

Dopisi.

Iz Slov. goric. (Slov. pobotnice.) Pred tremi leti sem vam bil razložil svoj položaj, v katerem sem se nahajal v davkariji pri sv. Lenartu. Plačeval sem vojaško takso in tirjal slovensko pobotnico; a glejte, uradniki so me namerjavali kar iz kože djati in vun vreči, še pogledali niso na podobo svitlega cesarja Franca Josipa I., ki se nahaja v davkarski uradnici. Moral sem se zadovoljiti — z nemško. Drugo leto potem so že bile slovensko-nemške pobotnice, a lani so mi na mojo prošnjo rešili na slovenske strani. Kako pa letos? Zalibože, nikdo več se ne oglasi v tej reči za slovensko uradovanje. Pri tej priliki bi pač rad vsem Slovincem, ki hodijo v davkarijo in imajo dobiti pobotnice, na srce položil, da naj le tirjajo rešitev slovenske pobotnice. Recite z menoj: S slovenskimi rokami in žulji sem si zaslužil ta denar, zatoraj tirjam tudi slovensko pobotnico. — Veseli nas rodoljube vendar nekaj. Odkar imamo blagega g. K. Wengerja za okr. sodnika, je v našem kraju vse živahneje. Od sodišča dobivamo slovenske ukaze. Moj prijatelj mi pripoveduje: „Imel sem obravnavo, g. K. Wenger me vpraša, ako želim imeti slovensko rešeno. Z veseljem sem pritrtil“. Tako je prav, prašati se mora stranka, kako želi, s tem se vsem prikupi. G. Wengerja bi pa za to radi nekateri kar živega odrli, ne pomislijo pa, da so si svoje trebuhe odebili od — Slovencev. Upamo pa, da se vsehvalevredni gosp. ne bo ustrašil vsakega nemškutarskega piša. Slišim, da so g. učitelji pri sv. Lenartu popolnoma zaljubljeni v liberalizem in nemškutarijo ter marljivo grdijo slovenske rodoljube. To ni dobro za šolo, za gg. učitelje pa ni — lepo.

—k—

Od sv. Križa pri Slatini. (Zahvala.) Tukajšnji nasprotniki Slovencev — nemškutarji

— so veliko veselje izrazili, ko so izvedeli, da bodo obče priljubljeni gosp. Jožef Dekorti našo faro zapustili. Mi mislimo in smo prepričani, da bo božja previdnost v kratkem zopet iskrenega duhovnega pomočnika nam poslala, na katerega se nasprotniki duhovnikov in slovenskega naroda ne bodo opirali in nemškutarjev veselje bo pri kraju! Naše geslo mora vedno biti: „Svoji k svojim“; zlate besede. Mi drugi farani, seveda ogromna večina, obžalujemo, da se ločijo iz naše sredine gospod, ker so bili neutrudljivi, spretni vodja cecilijanskega petja, in so faro z lepim cerkvenim petjem, kakor s svetnim pri veselicah razveseljevali. Kat. pol. društvo so umeli modro voditi, in se niso bali ne truda ne požrtvovalnosti, zato se jim tukaj zavedni farani prav toplo zahvaljujemo.

Iz Rogačkega okraja. (Trgatev. Sadjarstvo) Trgatev so ljudje začetkom oktobra po nizkih krajih pričeli. Kapljica bo različna. Koder ni bilo preveč toče, n. pr. pri sv. Florijanu in deloma Križevske in Kostrivniške fare, bode precej obilna in dobra. Za jabolka so ljudje precej dobili, marsikateri po 50, po 100, celo eden kmet 400 gld. Torej kmetje, posestniki na delo, ki imate lego in podnebje ugodno, lotite se pridno sadjerejstva; trud se včasih obilno povrne. Posebno zdaj se bo treba sadjerejstva poprijeti, ker nam trtna uš od vseh strani preti, in je trsje po mrazu in toči tolikokrat poškodovano. Kdor vé, katere sorte sadja — jabolk — so tukaj najpripravnejše, naj nam po „Slov. Gosp.“ naznani in svetuje, da ne bomo nerodovitnih drevese sadili, cepili. Prosimo!

Iz Brežic. (Odlikovanje.) Dne 28ega septembra je našo podružnico štaj. kmet. družbe s svojim obiskovanjem počastil baron Washington. V svojem govoru je obilno zbranemu občinstvu razložil važnosti kmetijstva, delovanje kmetijske družbe in njenih podružnic. Omenil je potem mnogih zaslug g. Pregl-na, najstarejšega kmeta in tajnika tukajšnje podružnice ter mu v priznanje izročil srebrno medalijo. Odlikovavec se ginjen zahvali za veliko čast in obljubi tudi zanaprej po svojih močeh delati za občni blagor. Čestitamo! Prihod in pohvalne besede predsednikove bodo gotovo močen nagib za bodoče vspešno delovanje podružnice, posebno da enkrat ustanovi šolo za pletenje jerbasesv. Naštevati obilne koristi take šole za naš okraj, je odveč. Torej pospešujte domačo obrtnost! Lesotrzec in ob enem ljubitelj šnopsov, Stermecki, je hotel svojo hišo, da bi dobil zavarovano svoto, v pepel spremeniti; v pravem času so ogenj, ki je uničeval kopico drv, zapazili in pogasili. Zdaj imenovani pod ključem premišljuje svoje zločinstvo. Tam počivata od svojega truda pri opekarnici tudi dva delavca, ki sta si hotela s ponarevanjem dvajsete življenje zboljšati.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni zbor je pričel v torek, dne 11. septembra, svoje delovanje. Kolikor se vé, ne trpi mu to zborovanje dolgo ter ima skleniti le postavbo o poštni hranilnici in vzprejeti drž. račun, kolikor ga še ni vzprejel, potem pa se pretrga zborovanje tje do srede januarija 1888. Čisto gladko pa menimo, da ne preteče to zborovanje, na ministra za pravosodje, barona Pražaka, preže liberalci, na ministra za uk in bogočastje, dr. pl. Gautscha, pa slovanski poslanci, sicer pa bomo videli, kaj da pride. — Iške po načinu Mannlicherja nič ne ugajajo vojaštvu in čuje se, da jih vlada prodá, ako jih ji kdo odkupi. Da bi le tako draga ne bila ta barantija! — Udje zdravilstvenega shoda na Dunaju bili so na ces. dvoru v gostéh pri cesarjeviču Rudolfu, kaci 2000 mož iz vseh krajev sveta se je bilo tisti večer zbralo. — Dež. odbor v Gradcu je sklenil, da se pritoži zoper ukaz pravosodnega ministra, ter pravi, da trpi dežela škodo, če se vpisuje kaj slovenski v zemljiške knjige. Smešno! — Cesarjevič Rudolf pride, kakor stoji sedaj, v ponedeljek, dne 24. okt. v Gradec, od ondot pojde potlej pa tudi v druga mesta zelenega Štajarja. — V Celovcu so si judje ustanovili versko skupščino in mora jih po takem že večje število tamkaj živeti. Nič se ne bere, da bi tamošnji mestni zastop ugovarjal zoper nje, dvoje, troje oo. jezuitov spravilo pa je bilo vse možiclje po koncu. — Na Koroškem je največ nezakonskih otrok v celem cesarstvu, izmed sto rojencev je 46 nezakonskih, v Celovcu pa celó 73. To zasluži, da se premisli tudi v mestni hiši. — Za Ljubljano kaže se čedalje bolj potreba vodovodov, kajti pomanjkuje jim zdrave pitne vode. — Stalna razstava raznih učil, t. j. reči, ki so pri poučevanju v rabi, bode v malem času v Ljubljani. Ta misel je bila dobra. — V Ribnici na Kranjskem misli vlada napraviti malo obrtniško šolo. Izdeluje se tamkej različno blago iz lesa. — V Podgori pri Gorici slov. vasi, za katero se trga lahonstvo, se je bralno društvo ustanovilo. — Po Primorju so davkarje preveč redke ter jih misli sedaj vlada več ustanoviti, da bode ljudem krajša pot do njih. — V soboto, dne 15. oktobra, odpre se „trgovinska šola“ v Trstu. — Na kolodvoru južne železnice v Trstu so zajeli človeka, ki si je delal priprave za ponarejanje denarja. Mož je doma iz ital. Vicence. — Mestni zastop v Trstu je odločil 1300 gld. v dar materi necega Migliorinija — moža, ki je bil v mestni službi pa je precej mesto v škodo spravil ter sedi sedaj v ječi. To si naj raztolmačimo! — Iz mesta Kotora odpotoval je angleški princ, vojvoda edinburška v Cetinje, glavno mesto Črne gore. — V Bosni še je mogoče, komur ni za vojaško

suknjo, poslati namestnika mesto sebe v vojake. Da storé tako bogatini, umeje se lahko. — Mestni zastop v Zagrebu je prosil pomoči zoper hrv. bana, grofa Khuen-Hedervari-ja. Pravi se, da bode vlada za to mestni zastop razpustila. Pri Madjarih je vse mogoče. — Ogersko ministertvo se ruši, dva ministra, za trgovino in za notranje zadeve, jemljeta slovo. Na poslednje mesto misli Tisza vzeti svojega brata, grofa Ljudevika Tisza. No tega še manjka Madjarom.

Vunanje države. Kake da so zadnje volitve v bolgarsko „malo sobranje“, ugodne ali neugodne za deželo, tega ne more človek reči, to pa je gotovo, da je velika večina izvoljenih mož princu Ferdinandu prijazna. — Srbski kralj, Milan, biva sedaj na Dunaju in se vrne še le koncem prihodnjega tedna v Belem gradu. Tudi kraljica, Natalija, je na Dunaju, vse kaže, da se izvrši sprava med njima. — Črna gora išče posojila na Dunaju a nima veliko zaupanja v dotičnih krogih, ker ne plačuje obresti v redu. — Kmetje v ruski guberniji Penzi so zgrabili oskrbnika tamošnje graščine ter ga umorili. Zato je sedaj 14 kmetov obsojenih na vešala in dva predstojnika sta dobila po 3 in $3\frac{1}{2}$ leta težke ječe. — Nemčija čedalje bolj ponemčuje poljsko Šlezijo, sedaj pa snujó poljski plemiči društva, naj se obdržé graščine v rokah Poljakov ter jih ne dobi nemška vlada v roke. To bode malo zaleglo. — V Belgiji ščuje se na večih straneh med delalci, naj se ne držé postav. Človek, ki je v tem bil najhujši, dobil je sedaj 2 leti težke ječe za to. — Na Angleškem se maje stol ministra Salisburija, ako pade ta, vsede se na-nj pa lord Gladstone, prijatelj Ircev. — V Parizu so zaprli generala Caffarella, ker je za denar pomagal ljudem do drž. odlikovanj, ako so jih bili željni. V zvezi z njim je bil jud Aubanel. — Francoska in Španjska vlada ste se zedinili v tem, kaj storiti, da ne bi v Maroki, kjer je sultan zbolel, nastali nemiri. — Italija je sedaj v zvezi z Avstrijo in Nemčijo; zveza meri na to, da se ne kali mir v evropskih državah. — Kolera je v Rimu in v okolici nastala, ital. vlada pa to prikriva, ker se boji, da bi vsled tega izostali tujci. — K sv. Očetu v Rimu prihaja že den na den daril za njih zlato mašo, posebno visoka gospoda se kaže v tem lepó. — Med Italijo in Abesinijo se je vojska že pričela, kakor se zagotavlja, ste se sovražni vojski že prijeli. Italija pripravlja kacic 20.000 vojakov, da jih pošlje v pomoč svoji vojski. — Na otoku Madagarskem so izgnali ministra zunanjih zadev. Pravi se, da se je sprl s francoskim ministerskim odposlanikom. Kaj pa je krivo njunemu razporu, ne vemo. V zedinjenih državah so se socijalisti, vrsta prekueuhov, pri New-Yorku napravljali na velik zbor, a anarhisti, druga vrsta prekueuhov, so jih prijeli ter — natepli. Do zbora tedaj ni prišlo.

Za poduk in kratek čas.

Dvanajst bratov in kraljičin.

(Pravljica od sv. Ane v Slovenskih goricah.)

(Konec.)

Dolgo je orel plaval po zraku. Sedaj je pri gori in se zakadi na vrhunec in se s krempļi obesi za ost. „Oh, da bi bil sedaj mravlja, z lahkoma bi skozi majhno ljuknico splazil, ki vodi do zakletoga grada, ter najdem zaklete brate svoje in kraljičine.“ Kar si je mislil, je takoj postal. Kot drobna mravljica je prilezel notri in postal zopet — Milko. Takoj je ugle dal grad, tjekaj se napoti. Notri je našel kraljičino Marijico, ki se ga je skoraj ustrašila. Dejala je: „Božji človek, kako si prišel živ in zdrav semkaj?“ Natančno ji je sedaj moral razložiti svojo srečo.

Kraljičina je bila seveda sedaj vesela ter je dejala Milku: „Dragi Milko, veseli me, da si prišel srečno sem, a da bi nas rešil, si niti misliti ne moreš. Ako bi hotel postati naš rešitelj, moral bi še to-le storiti: Ne daleč od tod je mesto kraljevsko. Zraven se nahaja reka, v kateri grozni zmaj, strah celej okolici, živi; v živež mu morajo dajati vsak dan po 7 ovac, nje zgrabi takrat, kadar žene ovčar živali mimo one reke domu. Ako pa enkrat ovac zmanjka, pridejo na vrsto nedolžne device, in prva kraljičina ondotnega kralja. Tega zmaja bi moral umoriti, iz ostaline njegove bi izletel golob, katerega bi moral v zraku umoriti. Golob bi v zadnjem strahu spustil jajce, katero bi moral popred uloviti, preden na zemljo pade. Ko bi s tem činom ugonobil grdo pošast, zaročila bi se kraljičina z onim rešiteljem. A tega bi radi naše rešitve ne smel storiti, kajti bilo bi ti gorjé. Tega pogoja ti ni možno spolniti, že radi krasne kraljičine ne, ki bi tirjala tvojo roko v zakon in te popolnoma očarala z lepoto svojo!“

„Na vsak način vas rešim“, je bil odgovor Milkov. Odhiti torej proti onemu mestu. Tamkaj so ravnokar iskali ovčjega pastirja, ker nobeden noče več ovac na pašo goniti. Bilo jih je samo še 21, toraj za tri dni grdemu zmaju za kosilo. Milko se takoj ponudi za pastirja. A ko je zvečer ovce domu gnal, pričaka ga zmaj pri obrežju reke, blizo velike lipe, da bi zopet ugrabil 7 ovac. Milko se spremeni v leva in se jame metati z grdobo. V tem premaga popolnoma grdobo in prepodi v reko nazaj, ovce pa žene ves vesel domu. Doma se vsi čudijo in tuhtajo, kako se je to vendar le zgodilo.

Tudi drugi dan je Milko srečno zmaja premagal. Kralj se je čudil temu. Tretji dan pošlje služabnika svojega z veliko steklenico vina tjekaj, da bi na košati lipi pričakoval in opazoval celi prizor.

Ko služabnik na lipi čepi, žene že tudi Milko vseh 21 ovac proti reki. Iz reke se pa pokaže grda pošast s sedmimi glavami. Ovce hitro na stran zbežé, a Milko se spremeni v leva in se zakadi v zmaja. Z bojem večkrat ponehata. Zmaj strašno siče in se zareži: oh, da bi imel le samo tri kaplje krvi od vsake tvoje ovce, raznesel bi te na drobne kosce. A Milko iz leva zaropoče: in jaz da bi imel tri kaplje vina iz kleti kralja v tem mestu, bi s teboj jednako storil. Služabnik to slišavši, stopi takoj z lipe in vlije levu celo steklenico vina v grlo. Sedaj se lev zakadi z nova v zmaja in ga raztrga na drobne kosce. Iz ostaline izleti v zrak golob. Iz leva postane orel in se zadrvi za golobom ter ga v zraku umori. Golob v zadnjem strahu iznese jajce, katerega orel v zraku ulovi. Služabnik je popred odšel. Kadar orel na zemljo pride, postal je — Milko. Milko zavije jajce v belo ruto in obesi vrhu lipe. Potem ukrene v mesto, da kralju sporoči veselo novico o zmajevi smrti. Kralj ga takoj zaroči s svojo hčerko, a Milko noče ničesar o tem vedeti.

Po noči, ko so bili zbrani pri dobro obloženi mizi, ter so se na vse mogoče načine veselili, očara Milkota skoraj lepota mlade kraljičine. Tačas si je mislil: Oh, da bi postal zdaj mravlja. Takoj je postal mravlja; le ta je padla pod mizo ter prilezla vun v prikletje. Zunaj se izpremeni v psa in tako zbeži iz mesta. Pri lipi vzame ono jajce v poroštvo, veselo zauka ter reče potem: „Tukaj je ženin Vaše kraljičine“.

Kralj slišavši Milkov glas, takoj požene za njim hitre jezdece, a Milko, ko so ga že dohajali, postal je na novo orel. Brez ženina se vrnejo jezdeci v mesto.

Pri zakletem gradu se orel izpremeni — zadnjokrat — v Milka in iz grada se vije lepa procesija nasprti. Bili so rešeni njegovi brati in kraljičine, le te so bile bele kot sneg, a vendar najkrasnejša je bila Milkova — Marijica.

Cez malo časa je bila tamkaj poroka. Poročalo se je dvanajst parov, namreč: dvanajst bratov z onimi zakletimi in sedaj rešenimi kraljičinami. Dolgo časa so potem skupaj lepo živeli in se ves čas veselili rešitve svoje.

Alojzij Vakaj.

Smešnica 41. Kmet pride s polja ter ga hudo žeja. „Tako me žeja“, reče tedaj hlapcu, „da si moram v klet po vina, ne maram, če za to umrjem“. „O“, odvrne hlapec, „dajte, da tudi jaz umrjem z vami.“

Razne stvari.

(Visoki gost.) V torek, t. j. dne 25. oktobra pride Njih ces. visokost, nadvojvoda Rudolf s prevzvišeno svojo soprogo, cesaričinjo

Štefanijo po poludne v Maribor ter se pelje od kolodvora južne železnice skozi ulico Tegethoff in Grajski trg, naravnost v škofijsko palačo. Tukaj bode skozi $\frac{3}{4}$ ure predstavljanje raznih deputacij, potem pa se pelje cesarjevič skozi Gledališke ulice v vinorejsko šolo pri Mariboru. V Mariboru ostane cesarjevič 2—3 ure.

(Imenovanje.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je dne 29. septembra imenoval mil. g. dr. Ivana Križaniča, stolnega korarja v Mariboru, kot uda dež. šolsk. sveta v Gradcu.

(Okr. šolski svet.) V okrajni šolski svet na Vranskem so bili voljeni ti-le gg.: A. Balon, župnik na Vranskem, Jože Musi, posestnik in načelnik okraj. zastopa na Vranskem, Val. Jurca, posestnik in župan v Št. Juriju pri Taboru, Fr. Prislan, posestnik v Prižljah in K. Šorn, župan v Grajski vesi. Vsi so odločni narodnjaki.

(Letni zbor.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico ima v nedeljo dne 6. novembra 1887 svoj letni občni zbor pri sv. Lenartu pri sedmih studencih. Zbor se začne ob treh popoldne v Majerčevi gostilni. Na dnevnem redu je osem jako mičnih toček.

(Odpuščenje.) Znani veliki Nemeec, K. Fränzl vit. Vestenek, na zadnje c. kr. okr. glavar v D.-Landsbergu, je dobil slovo iz svoje službe. Mož je, če se ne motimo, doslej še tudi dež. poslanec ter je tu na vse pretege trobil v nemški rog.

(Visoka starost.) Pri čč. ss. uršulinkah v Ljubljani je umrla zadnje nedeljo č. m. Uršula Appe. Bila je že v 98. letu svoje dobe.

(Smrtna kosa.) Dne 8. oktobra je umrl v samostanu v Brežicah č. g. o. Lenart Ziherrl. Župnijski duhovščini je ranjci gospod rad pomagal v pastirovanju ter je imel pri ljudstvu dobro ime kot pridigar in spovednik. Naj počiva v miru!

(Konjska dirka) v Žalcu se ne bo vršila dne 16. oktobra radi neugodnega vremena.

(Živinorejstvo.) Č. gosp. Ulrik Prah, doma v Konjicah, oskrbnik župnije Šmarijske v Muriškem dolu na Gornjem stajarju, je bil znamenit živinorejec in je storil v onih krajih veliko za povzdignjenje živinoreje. Te dni pa je na naglem umrl in je žalost za njim v Šmariju splošnja.

(Dostavek.) V zadnjem listu smo rekli, da je g. Ferdo Roš, veleposestnik v Hrastniku, na razstavi v Trbovljah dobil troje daril. K temu moramo še dostaviti, da je tudi za kure prejel darilo, torej vkup čvetero.

(Slovstvo.) Te dni se je jela razpošiljati knjiga: „Dekanat Drachenburg“. Knjiga je VI. zvezek zgodovine lavantske škofije, katero spisuje mil. g. Ig. Orožen, stolni dekan v Mariboru, šteje 580 strani v 8° ter velja 1 fl. 80 kr.

(Spominska knjižica.) „Einspieler, zlatomašnik, spominska knjižica“. katero je vredil A. Kalan, stolni kaplan v Ljubljani, je lično delce ter mu želimo, da najde obilo bralcev, vse je za to, da vzbudi v srcu bralca dobrodejno narodno zavest.

(Ukaz ali ka-li.) Po naključju smo dobili v roke dolgo pismo c. kr. okr. glavarja, čegar ime je tudi precej dolgo. V njem daje župnikom svojega okraja nasvet, kaj bi si naj ta in ta praznik vzeli za predmet svoje pridige. Ne dvomimo, da je v tem imel c. kr. okr. glavar dober namen, toda o tem vendar-le dvomimo, je li ima za tak nasvet pravico.

(Tatvina.) V Szigmondhaza v Aradskem okraju so nepoznani tatje ukradli zvon kacic 50 klgr. težek. Zvon je visel že več let, ne da bi ga še ljudje bili rabili. V vasi so ljudje namreč različnih ver in niso se mogli zediniti, kateri duhovnik bi naj zvon blagoslovil, brez tega pa ga niso hoteli vzeti v rabo. No, tatje so jih sedaj rešili iz te zadrege.

(Cigani.) V Prepoljah na Ptujskem polju so uno noč vdrli cigani v hišo tamošnjega posestnika ter so mu odnesli jedil in obleke blizu za 200 gld.

(Učiteljske spremembe.) G. Al. Zaplata, učitelj v Zagorju, je postal nadučitelj na Planini, g. Fr. Slemenšek, nadučitelj v Zdolah, gre pa na enako mesto v Podčetrtek; g. Jakob Stvarnik, podučitelj pri sy. Tomažu pri Vel. nedelji, gre za učitelja v Št. Jarnej nad Marenbergom in g. Jože Zeilhofer, učitelj v Št. Jurju v slov. gor., pa v Poličane.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Ivan Skuhala, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Ljutomeru, imenovan je za dekana in bode dekaniji poslej ime „Ljutomerska dekanija“. Č. g. Anton Lacko, župnik pri Kapeli, je dobil župnijo sv. Križa na Murskem polju.

Listič uredništva. G. L. J. v V.: Hvala, priobčimo brž, ko dobimo prostora. — G. J. V. v K.: Vaše pismo ni za to, da ga beró naši bralci. — G. J. V. v D.: Porabimo. — G. F. G. v Poličanah: Vaše pismo ni jasno, sicer pa sodimo, da bode brž boljše, če ostane vsa reč v vasi — doma.

Naznanilo.

Dovolim si naznaniti, da sem svojo

odvetniško pisarno

dne 1. oktobra 1887 v Konjicah odprl.

2-3

Dr. Ivan Rudolf.

Loterijne številke:

V Lincu 8. oktobra 1887: 77, 89, 36, 39, 6
V Trstu „ „ 82, 76, 59, 25, 29

Velika tovarna gospodarskih strojev.

Dovoljujem si p. n. gospodarjem priporočati vsake vrste gospodarske stroje, kakor parne stroje, z vitli in ročne mlatilnice, dalje naj-novejše iznajdbe čistilnice, za drobljenje zrnja, luščenje koruze, stiskalnice, posebno pa po celem svetu znane, najboljše stroje za delanje rezi z močnimi železnimi nogami in pravimi angleškimi noži; režejo do 8 cm. dolgo in se dajo lahko gnati.

Da si pa lahko vsak posestnik stroj oskrbi, katerega naj bi pri nobeni hiši ne manjkalo, prodavam jih, brez da bi se pri naročilu kaj plačalo, na vsako postajo franko, 14 dni na poskušnjo; plačuje se pa v obrokih v 12 mesecih, daje se dve leti poroštvo, in iz materialnih vzrokov poškodovani deli se zastoj izmenijo. Vsaki stroj se tukaj, preden se odpošlje, dobro poskusi, da je kupec ž njim zadovoljen.

Strojev, ki imajo noge iz vlitenga železa, ne priporočam, ker se lahko potrupijo, so sicer mnogo ceneje, pa se le na posebno naročilo odpošljejo.

Tudi se tukaj vsake vrste stroji dobro in po ceni popravljajo. P. n. gospodarje, kateri stroje potrebujejo, prosim, da mi z naročili zupanje izkazati blagovolijo.

S spoštovanjem

Janez Dangl,
v Gleisdorfu.

Priporočba.

Podpisani posestniki iz Hotinje in Orehove vesi iz lastnega nagiba potrjujemo, da smo z mlatilnicami in reznimi stroji, katere smo iz gospod Janez Dangl-nove tovarne kupili, v vsem popolno zadovoljni, ter imenovano firmo Janez Dangl v Gleisdorfu, posebno zavolj njene poštenosti in dobrega blaga vsakemu najboljše priporočamo.

Hotinja in Orehova ves. dne 20. sept. 1887.

J. Lešnik, Ant. Lostrek, Fr. Horvat, Matija Cebe, Mart. Sušec, Štefan Pungartnik, Jožef Doler, Jurij Klasinc, Peter Lešnik, župan, Mih. Mahorko, velepos in cerkveni ključar, Valentin Mahorko.

Da so se posestniki lastnoročno podpisali, potrjuje županstvo Orehova ves, 21. sept. 1887.

3-3

Župan: Peter Lešnik,

Albert Fiebiger poprej Essler

kotlar

priporoča svojo zalogo dodelanih kotlov za žganje in pranje, v vsaki velikosti. 1-3

Ivan Pražen,

prvi umetni in trgovski vrtnar v Celju

priporoča sveže sočivje, cvetlice, kmetijska semena lastnega pridelka. Nadalje cvetlice v loncih vsake vrste, rože, 10.000 jabolčnih in hruškovih divjakov, špargljeve zeli, šopke, nagrobne vence. Vrtni se okusno olepšajo. Kupujejo se koščice jabelk in hrušek, katere so sveže in suhe. 1-6

Razpis.

V prospah cerkvenega petja razpiše s tem Cecilijansko društvo za Lavantinsko škofijo četiri darila, vsako po 30 gld., za one cerkvene organiste v Lavantinski škofiji, kateri hočejo cerkveno ljudsko petje po pesmarici „Cecilija“ gojiti (oziroma po „Hosanna“ v nemških cerkvah). Prosilni listi, katerim se ima priložiti spričevalo čast. farnega urada o sposobnosti in npravnosti, naj se podpisaneu dološiljajo do konca oktobra t. l.

Prva polovica darila se bode izplačala o božiču tekočega, druga o veliki noči prihodnjega leta.

V Mariboru, dne 1. oktobra 1887.

Za odbor:

Fr. Ogradi, predsednik.

2-3

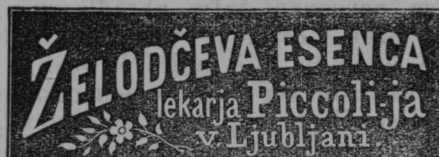
Zahvala.

Tinčani izrekamo častivrednemu gosp. župniku A. Dvoršaku na Planini za mili dar 3000 gld. cerkvi in revni blagajnici darovan. Bog plati!

J. Lenart, m/p. M. Pongračič, m/p.
župnik. župan.

Mlada drevesca,

3- in 4letne cepnike mašanckarjev komad 20—40 kr., divjake 3 in 4letne, komad 5—10 kr. proda Merkl, Mühlgasse št. 1. 1-3

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gosp. Dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodajo po 15 kr. eno, lekar Rizzoli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tiroljih.

Na Štajarskem, Gradec: Eichler, St. Leonhardstrasse; Nedved, Murplatz; — Aussee: Lang; — Bruck ob Muri: Langer; — Celje: Kupferschmied; — Gleichenberg: Fürst; — Köflach: Bilek; — Lipnica: Russheim; — Ljubno: Filipček; — Ljutomer: Schwarz; — Maribor: Bancalari; — Ptuj: Behrbalk; — Brežice: Schneideršič; — Voitsberg: Guggenberger. 28

Prava francovka (konjak).

SCHUTZMARKE

HERTL'S FRANZBRANNTWEIN

Kaj je prava francovka? Iz francoskega in južno-štajarskega močnega vina ekstrahiran alkohol, z imenom „konjak“ v obče znano, duh in telo oživljajoče zdravilo. Kaj se dobi navadno namesto takega zdravila?? Navadni špirit z eterom, kateri ne le nič ne pomaga, temveč še slabo upljiva na truplo. Ako druga zdravila pri protinu, trganju v udih in bolezni v živcih nič niso pomagala, prosim, da še naj poskuša iz spodnje-štajarskega konjiškega vina lastnih goric, destilirani konjak (francovko). Mala steklenica 50 kr., velika steklenica fl. 1.50 s podukom, kako se rabi. Vsaka steklenica ima pristavljeno postavno registrirano brambino marko.

Razposiljatev vrši se naravnost od moje destilacije. Kdor naroči 4 velike steklenice, dobi vse franco in z zabojem vred.

Benedikt Hertl,

1-16

vinogradnik in graščak na gradu Goliču pri Konjicah, Spodnji Štajar.

Zaloga za Gradec pri gg. lekarjih J. Eichler in C. Blodig.

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 41. števil. „Slov. Gospodarja“.

1887.

13. oktobra.

148.

VI. Letno poročilo

družba vednega češčenja presv. Rešnj. Telesa in v podporo ubožnih cerkev Lav. škofije za l. 1887.

1. Poročilo. — Z veseljem poročam vodstvo družbe vednega češčenja, da je v pretečenem letu družba zopet delovala z dobrim uspehom — primerno svojemu vzvišenemu namenu: pospeševala je počestitve presv. Rešnj. Telesa in oskrbljevala je cerkveno obleko, da se zamore služba božja spodobno opravljati. V sedaj lepo prenovljeni stolni cerkvi v Marib., kjer je družbin sedež, se je služila vsaki mesec sv. meša z blagoslovom v družbin namen, ter so se opravljale posebne molitve za vse žive in pokojne družbenike. In ker družba ima obilno deležnikov po vseh župnijah lepe naše škofije, ni tedaj kraja, kjer ne bi družbeniki ob določenih urah molili Jezusa v Najsvetejšem zakramentu.

Ako prav pomislimo, kar nas sveta vera uči, da je Jezus Kristus v zakramentu svetega Rešnj. Telesa resnično in bistveno pričujoč v podobi belega kruha, in da zato tukaj na naših altarjih prebiva, kakor na sedežu ljubezni in usmiljenja, da nam deli svoje milosti in dobrote, in da nam kaže, kako nas neskončno ljubi, ker je noč in dan — zmiraj pri nas; nas mora to nagibati, da ga v njegovi sveti hiši radi obiskujemo, da ga pobožno molimo, da ga zahvaljujemo za njegovo neskončno milost in ljubezen, in da v vseh svojih dušnih in telesnih potrebah in britkosti pri njem pomoči iščemo, saj nas sam ljubeznjivo k sebi vabi, rekoč: „Pridite k meni vsi, ki ste obteženi in trpite in jaz vas bom poživil“.

Zares, prečudežna skrivnost in neskončna dobrota je ta Najsvetejši zakrament! Tisti Jezus, katerega angelji v nebesih od obličja do obličja gledajo in molijo, je tukaj pri nas v posvečeni hostiji po svoji božji in človeški naturi pod ponižno podobo kruha pričujoč, da nas razsvetljuje in očiščuje, da nas tolaži v britkosti in nadlogah, da se z nami sklene pri sv. obhajilu, ter nam deli svojo milost in večno življenje. Tako dopolnjuje svojo obljubo, ki jo je dal pred svojim trpljenjem, rekoč: „Nočem vas sirotic zapustiti —; glejte pri vas sem do konca sveta“. — „Kdor zavživa moje meso in pije moje kri, on ima večno življenje“.

Zato, krščanska duša! ki ljubiš svojega Boga, opusti nepotrebne shode in društva z

ljudmi, pridi in obišči Jezusa v zakramentu sv. Rešnj. Telesa vsaj ob nedeljah in zapovedanih praznikih, kedar prideš k očitni službi božji, okusi, kako sladek je Gospod tistim, ki ga ljubijo. Vedi, da čas, v katerem se pogovarjaš z Jezusom, bo že tukaj tebi v največji dobiček, ob smrtni uri pa in celo večnost v neskončno tolažbo. Vedi, da kratka pa srčna molitev pred sv. Rešnjim Telesom ti bo več pridobila, kakor vsa druga opravila, če so še tako dobra. Res je Bog povsod pričujoč, in vsliši vse naše molitve, kakor sam pravi; „Prositate in bote prejeli“, pa vendar je gotovo, da Jezus svoje milosti obilniše deli dušam, ki ga obiskujejo v tem presvetem zakramentu. — Pridi tedaj molit, o kristijan, kjer je Jezus v zakramentu od ljubezni dan. Tukaj svete so reči: Jezusa Telo in Kri; duša, katera njega vživa, se ne pogubi.

Namen družbe vednega češčenja pa je tudi skrbeti za primerno cerkveno obleko in druge priprave, da se zamore služba božja spodobno opravljati.

Tudi v tem oziru se je veliko storilo. Da si ravno so slabi časi, vendar je prihajalo iz vseh župnij obilno milih darov, s katerih pomočjo je družba priskrbela lepo število različne cerkvene obleke, ki se bo po dokončani razstavi ubožnim cerkvam razdelila; nekaj bo pa se poslalo na Vatikansko razstavo sv. Očetu v Rim kot vezilo k njihovi zlati meši.

Sv. Oče Leo XIII. bodo namreč obhajali ob koncu tega leta petdesetletnico svojega duhovništva. Za to slovesnost so se tudi v naši škofiji pobirali mili darovi, s katerimi se je oskrbelo lepo število cerkvene obleke in drugih potrebščin za službo božjo. Vse to se bo poslalo v Rim, da se v Vatikanu v družbi vseh drugih škofij katoliške cerkve iz vseh pokrajin zemlje razpostavi na ogled in po tem sv. Očetu pokloni kot vezilo sinovske ljubezni in srčne hvaležnosti, kar bodo sveti Oče porabili za svete misijone in sploh v podporo ubožnih cerkev po vsem širnem svetu. Eden del milih darov pa se bo izročil sv. Očetu kot miloščina ob godu njihove zlate meše, katero bodo sv. Oče za vse dobrotnike nebeškemu Očetu darovali.

Družbino vodstvo se pristrčno zahvali vsem blagim dobrotnikom in podpornikom, ter nadalje priporoča prelepo to bratovščino k obilnemu vdeleževanju, da bo zamogla tudi zana-

prej delati v poveličanje božje in v blagor bogoljubnih kristjanov.

a) Račun prejemkov v družbinem letu 1887. 1. Ostanek leta 1886 31 fl. 63 kr. 2. Mili darovi družbenikov in dobrotnikov 1779 fl. 25 kr. 3. Prejemki pri lanski razstavi 21 fl. 76 kr. 4. Za družbine knjižice 10 fl. 75 kr. Vkupno 1843 fl. 39 kr.

b) Potroški v družbinem letu 1887. 1. Za tvarino in delo cerkvene obleke 1752 fl. 84 kr. 2. Potroški pri razpošiljanju leta 1886 19 fl. 49 kr. 3. Natis družbinih knjižic in vez 51 fl. 10 kr. 4. Poštšina in drugi potroški 10 fl. 24 kr. Vkupno 1833 fl. 67 kr. Ostane tedaj v gotovini 9 fl. 72 kr.

Lavr. Herg, Drag. Hribovšek, Dr. Fr. Feuš,
 načelnik. odbornik. odbornik.
 Ana Eichler, Marija Schmiderer, Ter. Pöschl,
 predsednica. blagajnica. tajnica.
 (Konec prih.)

Zlata sv. meša na Ponikvi.

Kako redki so duhovniki, katerim je dano, včakati zlato sv. mešo! Pred menoj leži 50 let star „šematizem“, to je imenik duhovnikov Lavantinske škofije od l. 1837. Iz njega vidim, da v IV. letu bogoslovskih šol imela je naša škofija takrat 20 gojencev; v III. letu 10; v II. samo 6; v I. pa 9 semeniščanov in 1 vuna-njega bogoslovca, toraj vseh skupaj 46. Od vseh nmrlo jih je 39, ki niso bili dočakali zlate sv. meše. Samo trije so to redko srečo že dosegli, namreč: preč. g. Martin Sevnik, ta že vlani, letos pa Ponikovski preč. g. župnik Jan. Sredenšek in eden njihovih Koroških sošolcev. Izmed onih tretjeletnikov živijo edini Velikovski dekan preč. g. Jože Šlujet; izmed drugoletnikov pa preč. gosp. Andr. Alijančič, korar stolne cerkve v Celovcu; Lavantinski duhovniki teh dveh tečajev so do zadnjega vsi pomrli. —

Izmed onih 10 bogoslovcev, ki so pred 50 leti v Lavantinsko semenišče vstopili, živita samo še dva, preč. g. Ferd. Pucher, dekan pri sv. Štefanu ob Rudolfovi železnici na Koroškem in veleč. g. Jože Matoh, župnik v Galiciji pri Celju. Vsem tem želimo iz srca, da bi jim bilo dano tako veselo zlato sv. mešo obhajati, kakor so jo obhajali naš preč. g. župnik, dne 3. avg.

Vže na predvečer začel se je veselil praznik. Vsa ves bila je lepo razsvitljena; rakete švigale so nakviško, godba obhodila je ves ter prebivalce na veselje drugega dne pripravljala. Le škoda, da blag. g. predstojnik naše železniške postaje, ki je umetalni ogenj sam vodil, drugi den zavolj stroge službe svoje se ni mogel lepe svečanosti vdeležiti.

Ceravno vreme ni bilo ugodno, došlo je vendar nenavadno veliko število častitih gostov, posebno duhovskega stanu k tej redkej

svečanosti. Naš nekdanji g. kaplan, sedaj naš občeljubljeni dekan, preč. g. kanonik Ivanc, pripeljali so se že poprejšnji den iz Šmarj k nam, da so na predvečer poslušali, kako dobro da so naši otroci v krščanskem nauku podučeni. Tudi Slovenjebistriški g. dekan, naš nekdanji provizor, veleč. g. Anton Hajšek bili so že na predvečer na Ponikvo prišli.

Kar nas je pa še najbolj razveselilo, je bilo to, da so se k nam potrudili na „zlato mešo“ preč. g. Fr. Kosar, korar Lavantinske cerkve iz Maribora. Drugi den nabralo se je do 20 čč. duhovnikov na gostoljubnem domu našega preč. g. zlatomešnika. Med temi zapazili smo veleč. g. Bosina in še dva župnika iz njihove dekanije, potem našega nekdanjega kaplana, sedaj Trboveljskega župnika veleč. gosp. Erjavca in več drugih velecenjenih znancev. Ob 9. uri bil je slovesen obhod iz farovža v praznično okinčano farno cerkev. Preč. gosp. zlatomešnik zapeli so: „Veni sancte spiritus“ z dotičnimi molitvami in zdajci podajo se mojster cerkvenih govornikov, preč. gosp. kanonik Kosar na leco, tej svečanosti primerno besedo govorit. V daljšem govoru razlagali so pazljivim poslušalcem, katerih je bila glava pri glavi: I. Kaj da je „zlata sv. meša“ in II. Kateri da je njen pomen a) za zlatomešnika, b) za faro in c) za vsevoljno kat. cerkev. V teku govora povedali so nam, da zlatomešnik rodili so se v Šent-Ilju pri Velenju, dne 23. grudna 1813 ter so bili dne 4. avg. 1837 v mešnika posvečeni. Kaplanovali so 3 leta v Gornjem gradu, 4 leta v Reichenburgu, po 2 leti pa na Pilštanju in v Dramljah. Od tam so šli leta 1848 za župnika v Razbor na Plešivcu.

Leta 1858 preselili so se za župnika v Podčetrtak, kjer so postali tudi kn. šk. duh. sovetnik.

Dne 27. nov. l. 1879 prišli so na Ponikvo za župnika. Tu zadela jih je kmalu velika nesreča. Na ledenih tleh padejo ter si — vže 66 let stari — zlomijo nogo. Po dolgih in britkih bolečinah so streno nogo le toliko ozdravili, da s čvrsto palico zamorejo k oltarju dohajati. To palico imeli so tudi med zlato mešo, katero so po dokončani pridigi služili, vedno pri roki, češ, da so na njo bolj navajeni, kakor na „levite“.

Razur preč. g. kanonika in dekana Ivanca stregla sta zlatomešniku pri njihovi zlati meši dva njihova rojaka, veleč. gg. župnika Blaž Dolinšek iz Frankoljevega in Jernej Voh iz Šmartna v Rožni dolini. Petje vodil in orgljal je pri zlati meši sin zlatomešnikovega brata, Šentiljskega župana, znani Stanko Sredenšek. Po sv. meši zapela se je zahvalna pesem: „Te Deum“.

Po zahvalni pesmi spremljali smo preč. g. zlatomešnika nazaj v farovž. Tam bila je po-

grnjena vsaki čas gostoljubna miza g. zlatomešnika za p. n. goste duhovskega stanu, in posebna miza za njihove sorodnike. Teh sošlo se je tudi lepo število, ker edina sestra in vsi njihovi bratje jim še živijo. Gotovo redka prikazen! Da so med obedom vršile se vse običajne napitnice na papeža, na cesarja, na škofa, na zlatomešnika itd., mi ni treba praviti. Omeniti pa moram posebno prisrčne napitnice domačega č. g. kaplana na g. zlatomešnika, kateremu obečajo njih streno nogo nadomestovati ter si prizadevati, kakor sinko svojemu očetu njih stare dni poslajšati. Le prehitro so minole vesele ure, katere nam je bilo dano skupaj biti. Ločili smo se s prisrčno željo, da nam bi bilo dano, sniti se k „dijamanteni“ sv. meši našega visokospoštovanega in prisrčno ljubljeneega zlatomešnika, g. Janeza Sredenškega. Ad multos annos!

Dopisi.

Z Ribnice. (Cerkvene slavnosti.) „Ti Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor najmanjša izmed mest judovskih“, — pa tudi ti Ribnica, krasna vas pogorska, nisi zadnja izmed vasi in trgov slovenskih, kadar gre za čast božjo in slavo tvojega imena. Tako bi mogel govoriti po preroku z ozirom na slovesnosti, ki smo jih Ribničani obhajali letos, katere bodo še v poznih časih živele v spominu naših prebivalcev ter kazale svetu, da tu so bivali kedaj ne le samo trdni Slovenci, ampak tudi pridni, za čast božjo vneti kristjani. Obnovili in krasno okinčali smo lepe kapelice križevega pota od farne cerkve do podružnice sv. Lenarta ob cesti po lepem polju, ter jih popotnik sedaj mimo gredé z veseljem ogleduje. To delo vkup je stalo okoli 800 gld., pa pridni župljani so radi spravljali doneske in v kratkem se je to plačalo. — Prišel je dan slovesen, 5. julij, dan obiskovanja Njih ekscelencije mil. knezoškofa, ki so delili sv. birmo in ta dan je pokazala Ribnica, kaj premore, kedar se združijo nje prebivalci v skupnem delu! Vse je bilo v najlepšem cvetju, neštivilni mlaji so delali prekrasne drevorede in mnogi krasni slavoloki so visokega gosta prelepo in pomenljivo pozdravljali. Gotovo je, da takega sprejema na deželi še visoki gost niso mnogokrat našli. Ali še eno slovesnost smo obhajali Ribničani, nameči obnovljenje podružne cerkve sv. Janža dne 29. avg. Oskrbeli smo ji novo streho, popravili in pokrili zvonik, obelili steno od zunaj in omenjeni dan dovršili delo z novim križem in jabelko, katero smo postavili na zvonik. V krasnem jutru smo se zbrali mnogoštevilno pri Popotnikovi kapelici, kjer so č. g. Kavčič križ in jabelko blagoslovili in od ondi smo šli v dolge procesiji med molitvijo, petjem in sviranjem godbe k pri-

jazni cerkvi sv. Janža. Ondi so služile se štiri sv. maše, potem pa je bila pridiga, katero so prelepo govorili izvrstni govornik in vrli domoljub č. g. Kitak, provizor v Št. Ožbaltu. Pridiga je poslušalce do solz ganila. Zatem so služili slovesno sv. mašo z asistenco č. g. Žmavc z Remšnika in po sv. opravilu se je potegnilo jabelko in križ na zvonik vpricho neštivilne množice ljudi. Da se je vse srečno izvršilo, smo zapeli potem „Te Deum“ in po blagoslovu ob eni uri končali prelepo slovesnost. Da smo to v čast božjo in slavo cele župnije lepo delo in slovesnost, — kakor tudi prejšnje — tako vredno praznovali, gre najprej hvala č. g. Kavčiču, ki so z živo besedo in vednim trudom delali na to, da se popravijo in olepšajo zapuščeni ali vsaj revno oskrbljeni božji hrami. Dalje pa so vse hvale vredni naši kmetje, ki so plačilo naložili vsakemu po odstotkih od davka in tako najbolj pravično jo razdelili in tudi radi plačali. Konečno lepa hvala vsem čč. gg., ki so slovesnost nam s svojim obiskanjem povekšali, vrlima ključarjema g. Vomerju in Grebencu, kakor tudi g. Grubeljniku, Vranu in mnogim, ki so k tej slovesnosti dosti pripomagali. Čast, komur čast!

Z Dobrne. (Naglo ozdravljenje.) V četrtek, dne 25. avgusta, je gospa baronovka Gudenus v naš kraj spremila svoji hčerki. Mlajša izmed teh je bila bolana že dve leti. Obe roki ste se neprenehoma tresli, da sirotica ni mogla ničesar delati, še jesti ni mogla sama; obe nogi ste pa bili, kakor mrtvi, deli niže kolena popolnoma neobčutljivi. Bolnica je lan bivala v „sanatoriji“ ali zdravilišči v Gradcu-skoz šest mesecev, letos pa štiri mesece. Vzprei jela je že tudi sv. zakramente. Zdravniki niso imeli upanja, da bi kedaj zopet ozdravela, pač pa so že približno napovedali čas, ko bo bolnico v najlepšem cvetu njenega življenja, stara je 19 let, pokosila nemila smrtna kosa. Toda, pregovor pravi, da „človek obrača, Bog pa obrne“. Krščanska družina je iskala pomoči po krščanski šegi: stanovitno, zaupljivo, vdana v Božjo voljo, posebno so se priporočali preblazenej Devici. Mati je z bolnico želela potovati celo v znani Lurd na Francoskem. Ali zdravniki so jej na vsaki način odsvetovali takšno dolgo potovanje. Vdala se je s težkim srcem. Vsled tega so sirotico spravili v tukajšnje kopelji, mogoče, da se jej trpljenje vz-lajša. Ob enem so pa sklenili, da hočejo s pri-hodom na Dobrno opravljati devetdnevnicu v čast Mariji, in če baronesa ozdravi, bode mati ž njo šla se zahvaljevat na božjo pot v Lurd. Pobožnost so začeli opravljati v soboto, dne 27. avgusta. Sledečo sredo, dne 31. avgusta, se je gospa baronica odpeljala v grad Gaad na Ogerskem. Gospodična Gizela, tako je bolnici ime, je rekla: „Če bom ozdravela, telegrafovala

bodem z besedo: „Magnificat“. Toti izraz je latinski in v slovenščini pomeni: „poveljuje“ ali časti. Tako namreč začinja tista pesem, ki jo je Mati Vzveličarjeva zapela v hiši sv. Elizabete, svoje tete: „Magnificat anima mea Dominum“, to je: „Poveljuje moja duša Gospoda Boga itd.“ Baronesa bolnica se je v toplici kopala štirikrat, vselej le nekoliko minut. — V soboto, dne 3. septembra, je ob 1/2 9 uri bila sv. meša v topliškeji kapelici. Gospodično so tje prinesli na dolgem stolu ter ga položili ob evangeljsko stran oltarja pred ženske klopi. Vboga revica se je v srce vsmilila vsakomu, ker je z molekom v nemirnih rokah vedno škrebotala, rožljala. Po obhajilu duhovnikom je tudi baronesa na omenjenem stolu ležečki vzprejela zakrament sv. Rešnjega Telesa. Sedaj so se pobožne roke pomirile, po truplu razširjala se je neka vročina, in ko so potrpežljivo Gizelo zopet prinesli v njeno sobo, je z bolniškega stola vzdignila se — zdrava! Kakor blisek, naglo se je ta novica raznesla in osupnila topličarje. Ozdravljenka je svojej materi telegrafovala: „Magnificat!“ Mati dvomeča vpraša, je-li res ozdravela, a hči po telegrafu namesto drugega odgovora pošlje besedo: „Tomaž!“ (namreč neverni.) Semkaj prišedša se je mati na lastne oči prepričala o resnici. V ponedeljek, zadnji dan devetdnevnice se je mlada gospodična med sv. mešo posebič zahvaljevala za milost srečnega ozdravljenja. Rodovinci in drugi znanci jej svojo radost razodevajo pisмено in telegrafično od raznih strani. Dne 9. septembra je osrečena baronesa dopisniku med ostalim pravila, da je pisala tudi v Gradec nekeji protestantskeji kneginji, ki še v „sanatoriju“ išče zdravja. Tota je dotično pismo dobila kmalu in na podlagi istega je telegraf prinesel častitko, ki je podpisana s celo vrsto imen tamošnjih bolnikov in profesorjev-zdravnikov, ki so Gizelo, sedaj v veselji plavajočo, že bili predčasno k smrti obsodili. Da se ta obsodba ni izvršila, gre pač hvala ljubemu Bogu in priprošnjici Mariji!

Iz Šmartna pri Jelšah. (Romarska cerkev sv. Roka prenovljena.) Romarji, ki so letos obiskali našo cerkev sv. Roka, bili so kaj prijetno iznenadjeni, zagledavši jo od znotraj tako krasno prenovljeno. Tistim, ki naše romarske cerkve še videli niso, povemo, da je jako stara in imenitna. Leta 1645 (tako se čita nad žagradskimi vratmi) razsajala je na Ptuju kuga. Dva Šmarčana jo prineseta v tukajšnjo ves Breclovo, od koder se začne strašna bolezen kmalu širiti po vsej fari in po drugod okoli. Da bi ljubi Bog odvrnil to šibo kaznivko, sezidali so ljudje na lepem griču nad Šmarskim trgom malo kapelico. Kapelica je morala res majhna biti, ker precej veliki zvon

ni visel v kakem zvoniku, ampak na neki hruški. Tako kaže še dandanes ohranjena in prenovljena podoba nad žagradskimi vratmi. — K tej kapelici so v hudih tistih časih vreli ljudje od vseh krajev na božjo pot in Bog je naposled pregnal kugo iz okraja in dežele. O totem čudežu pričata Luka Grbec, takratni župnik Šmarski in Janez Jožef Solnce, komisar Šentjurski. Cerkev, poznej povečana, ima eno ladjo ter je zidana v renesanskem zlogu, samo okna, posebno v presbiteriji so nekoliko na gotiški stran. Oltarjev je petero. Veliki oltar je posvečen sv. Roku, drugi so: sv. Jožefa, sv. Boštjana, sv. imena Jezusa in Marije. Oltarji so vsi iz takozvanega, ponarejenega marmorja v rokoko zlogu, jako umetalno delo. Prekrasne so slike na presno, ki dičijo obok in stene. Te slike je naslikal neki Bogomil Gessor. Kaj posebnega so tudi malčevi reliefski okraski ali ornamenta (takozvane štukature) po vsem oboku in po stenah med freskami. Tu vidiš cele vence, čijih rože so tako fino in vestno izdelane, kakor da bi bile vzrasle; tam vidiš živalske podobe, orle itd. Človek se kar nagledati ne more vse tote krasote! — V teku dolgih let je bilo seveda vse nekako obledelo in oprušilo se in pokvarilo, letos pa so dali č. g. kanonik Ivanc, ki so že pred nekimi leti farno romarsko cerkev M. Božje bili razširili in zmalati dali, tudi cerkev sv. Roka od znotraj prenoviti. Slikarsko delo je od binkošti pa do Velike maše dovršil znani izvrstni mojster gosp. Jakob Brollo. Razen g. kanonika, ki so za prenovljenje darovali sami znatno svoto, našli so se še drugi dobrotniki, med njimi tukajšnji novi grajščak g. vitez Artens. Spomina vredne zasluge ima slednjič tudi cerkveni ključar sv. Roka (cekmešter) Janez Pecko, po domače Muhovec, ki je s pravim navdušenjem podpiral in pospeševal prenovljenje. A ko občuduješ sredi cerkve vse te lepôte, opaziš, da nečesa še vendar manjka; — zlato obleko treba namreč še svetnikom prenoviti. Zato pa treba spet novih bdorotnikov. Bog nam jih pošlji!

Raznoterosti.

(Za družbo vednega češčenja) so podarile naslednje župnije: Sv. Martin v Rožni dolini 11 fl. 50 kr., sv. Jurij na Ščavnici 20 fl. 50 kr., Celje 11 fl. 50 kr., Šmarje 4 fl. 68 kr., sv. Marko pri Ptuju 3 fl. 20 kr., sv. Peter pri Radgoni 15 fl., Podčetrtek 4 fl., Žitale 7 fl., Sobota 4 fl. 54 kr., Planina trg 3 fl. 50 kr., sv. Križ nad Marib. 4 fl. 50 kr., Lembah 15 fl., Hoče 8 fl. 2 kr., Gotovlje 8 fl., Žavec 21 fl. 52 kr., Vransko 16 fl. 50 kr., D. Marija v Puščavi 8 fl., Stranice 1 fl., sv. Urban pri Ptuju 17 fl. 64 kr., Slivnica pri Marib. 11 fl. 30 kr.